

Raadsnotitie

Onderwerp	-	Voortgang Regionale Energie Strategie (RES)
Portefeuillehouder	-	A. Schuurman (wethouder)
Eenheid	-	Ruimtelijke Ontwikkeling
Contactpersoon	-	Thijs Mosterman
Contactgegevens	-	t.mosterman@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van

22 augustus 2023

Inleiding

Deze notitie bevat de volgende hoofdonderwerpen:

- Een samenvatting van de huidige resultaten en zorgen.
- De update van de regionale plan-MER.
- De aanpak voor het opstellen van de RES 2.0.
- De planning en besluitmomenten.
- De ontwikkelingen en acties rondom netcongestie.
- De stand van zaken in het zoekgebied Dalfserveld en het grensgebied Zwolle Staphorst Dalfsen en Zwartewaterland (ZSDZ).
- De energietransitie in het provinciale coalitieakkoord en de motie Grip op Wind.

De notitie is bondig geformuleerd met links naar de onderliggende documenten.

RES-proces

In 2021 is de RES 1.0 West Overijssel vastgesteld. Hierin staan de belangrijkste afspraken en uitgangspunten voor grootschalige duurzame energieproductie in onze regio. In iedere gemeente is men aan de slag met de uitvoering. Afgelopen juni is een [voortgangsrapportage](#) opgesteld. Hierin staat dat goede stappen zijn gezet in de uitvoering van de RES. Alle gemeenten in onze regio hebben bijvoorbeeld zoekgebieden vastgesteld of de vaststelling hiervan is gepland. Wel zijn er zorgen of de voorgenomen hoeveelheid energieproductie op tijd wordt gehaald en met de gewenste verhouding tussen wind- en zonenergie. Ook is de netcongestie een onzekere factor. Dalfsen ligt goed op schema. We hebben zoekgebied Dalfserveld vastgesteld en het participatieproces is in uitvoering. We hebben ruimtelijke kaders voor duurzame energieproductie vastgesteld waarbij voldoende ruimte wordt gegeven voor wind- en zonenergie. Volgens de [RES-monitordashboard](#) wekt Dalfsen momenteel 66% van haar 'bod' op.

Ongeveer iedere twee jaar moet iedere RES worden geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd. Momenteel vinden de evaluaties plaats en de conclusies van de eerder genoemde voortgangsrapportage vormen hiervoor een goede basis. In het algemeen wordt geconstateerd dat de samenwerking en de uitvoering goed verloopt. Een aantal onderdelen krijgen in de [RES 2.0](#) meer aandacht zoals de eerder genoemde zorgpunten. Dit najaar wordt het concept aangeboden aan de besturen en begin 2024 wordt het definitieve stuk voorgelegd.

Eén van de lopende activiteiten is de milieu-effect-rapportage (MER). Landelijk is geconstateerd dat iedere RES verplicht is een [plan-MER](#) op te stellen. Een extern bureau heeft voor West Overijssel de afgelopen maanden het bijbehorende onderzoek uitgevoerd en de rapportage hiervan wordt dit najaar verwacht. Het onderzoek brengt in algemene zin in beeld wat de milieugevolgen zijn van de RES en beoordeelt tevens een aantal alternatieven. De rapportage gaat niet in op lokale omstandigheden en geeft geen oordeel over bijvoorbeeld zoekgebieden. Maar deze plan MER kan wel een basis vormen voor een toekomstige lokale project-MER zoals voor een nieuw windpark in bijvoorbeeld Dalfserveld. De plan-MER wordt dit najaar ter inzage gelegd en daarna ter besluitvorming voorgelegd aan de besturen. De verwachting is dat dit gelijktijdig kan plaatsvinden met het vaststellen van de RES 2.0 (begin 2024).

Netcongestie

Inmiddels in netcongestie een nationaal probleem en krijgt het nationale aandacht. Naast terugleverbeperkingen hebben de netwerkbedrijven nu ook aangegeven moeite te hebben met nieuwe aanleveraansluitingen. Landelijk is een enorme opschaling gestart en wordt geëxperimenteerd met alternatieven. Ook onze regio en gemeente heeft last van netcongestie. Nieuwe grootverbruikaansluitingen zijn voorlopig niet mogelijk en gewerkt wordt met wachtlijst. Overheden hebben nu ook een rol gekregen in de versnelling, verbeteringen, programmering en prioritering van de netinfrastructuur ([SNIP en pMIEK](#)). Samen met de netbeheerders worden vele acties uitgevoerd. Op kleinverbruikniveau (woningen en nieuwbouw) verwachten de netwerkbedrijven voorlopig geen grote problemen.

Een grote actie is het vergroten van het hoog- en middenspanningsstation Hessenweg in Zwolle, op de grens met Dalfsen. Het bestaande station wordt grofweg verdriedubbeld. Tevens worden bestaande bovengrondse leidingen vernieuwd en nieuwe ondergrondse kabels aangelegd. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en het boren van ondergrondse buizen onder het naastgelegen spoor. De vergunningsprocedure is gestart evenals de deelprojecten zoals landschappelijke inpassing en zorgvuldige verkeersafhandeling. De recent verstuurde [buurtbrief](#) van Tennet geeft een goed beeld van de planning en actualiteiten. Dalfsen is actief betrokken bij deze uitbreiding.

Ook vinden ontwikkelen plaats op het midden- en laagspanningsniveau (dorpsniveau). Netbeheerder Enexis heeft uitbreidingen gepland in alle grote kernen van onze gemeente. Hiermee kunnen de komende jaren ook ontwikkelingen op het gebied van elektrisch verwarmen en laden worden opgevangen.

Tot slot wordt op onze bedrijfsterrein verkenningen gedaan naar efficiënter gebruik van het bestaande stroomnet, energieopslag, energie-delen, snel-laden en het gebruik van waterstof.

Dalfserveld West

Direct na het vaststellen van het zoekgebied [Dalfserveld West](#) (eind 2021) is gestart met de gebiedsparticipatie. Dit is een intensief proces voor de bewoners van het gebied. Vanuit dit besef hechten we als gemeente aan een open en transparante aanpak. Het doel is om eind 2023 een gedragen basisplan aan te bieden aan de gemeenteraad, maar we houden rekening met enkele maanden uitstel als blijkt dat dit omwille van een zorgvuldig proces nodig is. In het basisplan staat hoe en hoeveel duurzame energie hier mogelijk kan worden geproduceerd en tegen welke voorwaarden.

Maandelijks is er een buurtbijeenkomst en de opkomst is gemiddeld 50% van de huishoudens. Daarnaast zijn er drie werkgroepen gestart waar deelprojecten en onderzoeken worden uitgevoerd. Tijdens de buurtbijeenkomsten wordt de voortgang besproken en is er ruimte voor verdieping zoals over het onderwerp geluid of compensaties. Van iedere bijeenkomst en overleg worden verslagen gemaakt en gedeeld met alle bewoners. Ook wordt per kwartaal een nieuwsbrief gemaakt over alle actualiteiten in en rondom het gebied. De nieuwsbrieven worden ook gedeeld met de raad en andere belangstellenden. Rond de jaarwisseling is een terug- en vooruitblik gemaakt van het proces.

Gebiedsvisie ZSDZ

Samen met de bewoners en de betrokken gemeenten wordt van het grensgebied ZSDZ een gebiedsvisie gemaakt. Hierover is en wordt de raad periodiek [geïnformeerd](#). De eerste 'gebiedstafels' zijn achter de rug en in de tweede helft van 2023 worden naast de overige gebiedstafels ook de brede werktafels georganiseerd. De aanmeldingen zijn voldoende om een goede afspiegeling van de bewoners en ondernemers te krijgen.

Begin 2024 is de verwachting dat de gebiedsvisie kan worden opgeleverd.

Provinciale coalitieakkoord en motie Grip Op Wind

Vlak voor het zomerreces werd door de provincie een nieuw beleidsvoornemen [gepresenteerd](#) ten aanzien van zon- en windenergie. De provincie wil kort gezegd meer regie en versnelling realiseren op het gebied van nieuwe windmolens en verrommeling van het landschap tegengaan. Windmolens moeten worden geclusterd en bij voorkeur in vier gebieden in Overijssel. ZSDZ is een van deze gebieden. Buiten deze gebieden zijn alleen clusters van minimaal 4 windmolens toegestaan. Reeds aangemelde (kleinere) windplannen mogen nog wel worden gerealiseerd. Ten aanzien van zonneparken zijn grote parken zonder agrarisch dubbelgebruik niet meer toegestaan. Tot slot zijn de spelregels voor lokaal eigendom verscherpt met een minimum van 50%.

Dalfserveld ligt in het clustergebied ZSDZ. Buiten het zoekgebied werkt Dalfsen niet mee aan andere windparken. In onze ruimtelijke kaders voor grootschalige duurzame energieproductie is voor zonneparken dubbelgebruik al voorgeschreven en Dalfsen heeft al scherpe voorwaarden voor lokaal eigendom met een streven naar 100%

Diverse gemeenten, waaronder Dalfsen, hebben een reactie c.q. commentaar gegeven op deze beleidswijziging. Met name de grotere focus op clustering hebben impact op de lokale plannen. In sommige gemeenten kunnen nu geen kleinere windprojecten worden gerealiseerd terwijl er meer druk komt in de clustergebieden. Dergelijk wijzigingen verstoren de lokale gebiedsprocessen en zorgen voor verwarring en onzekerheid. De schriftelijke reactie van het college is gedeeld via het raadsinformatiesysteem.

De komende maanden zal de provincie het gesprek verder voeren met die gemeenten over de invulling van de clusters. Voor 1 januari 2024 zal dan vervolgens de aanscherping van het windbeleid worden verwerkt in het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE).

Ons college zal na aanleiding van deze gesprekken mogelijk nieuwe afwegingen maken ten aanzien van grootschalige duurzame energieproductie en de RES. College hecht eraan de raad te informeren over de meest actuele stand van zaken.